A°. 1828. N°. 6.

BREDASCHE COURANT.

Zaturdag den 9 Februarij.

'S GRAVENHAGE den [illegible] Januarij 1828.

DE STAATSRAAD, ADMINISTRATEUR VAN DE REGISTRATIE, HET KADASTER EN DE LOTERIJEN.

Gezien het kabinets-rescript van den 5 Januarij 1828, n°. [illegible] [illegible] van Zijne Majesteit om, met betrekking [illegible] [illegible] nadere mededeeling van de bestaande wetten en besluiten, op het stuk der Loterijen, de Gouverneurs in de Provincien aan te bevelen, op de naauwkeurige uitvoering der daarin vervatte verordeningen zorgvuldig te doen toezien, en de Administratie bekend te maken met alle afwijkingen en overtredingen, welke te dien opzigte mogten worden ontdekt en vervolgd;

Herzien de wetten van den 30 September 1797 en van den 23 November daaraanvolgende, gelijk mede van den 29 Maart 1798, alle in dit Rijk executoir verklaard, houdende stellige bepalingen zoo tegen bijzondere personen, als tegen de Ontvangers van 's Rijks Loterijen welke zich zouden verstouten inlegen te ontvangen voor vreemde Loterijen, onder bedreiging eener boete van 3000 franken tegen eerstgenoemden en van 6000 franken tegen de laatstgenoemden voor iedere overtreding;

Herzien het besluit van den 24 Julij 1814, (Staatsblad n°. 86), houdende:

1°. Dat niemand binnen deze landen zal vermogen te collecteren of doen collecteren voor Loterijen buiten dezelve aangelegd, direktelijk of indirectelijk, hetzij met inschrijvingen aan te nemen, of aandeelen, of verbandbrieven daartoe uit te geven, of onder welke benaming zulks ook zoude mogen wezen, op pene [illegible] (*honderd*) [illegible] [illegible] voor den eerste [illegible] [illegible] [illegible], collecteurs of doet [illegible], [illegible] bij herhaalde overtreding telkens zal worden verdubbeld, zullende daar en boven het ingelegde geld worden geconfiskeerd.

2°. Dat niemand eenige berigten, plans of advertentien van vreemde Loterijen mag doen uitgeven of verspreiden, op eene boete van *honderd en vijftig* gulden, welke boete [illegible] [illegible] verdubbeld worden, [illegible].

3°. Dat de boeten, waarvan hier boven gewag gemaakt is, zullen worden verdeeld; één derde voor den aanbrenger, één derde voor de algemeene armen der plaats daar de calange geschiedt, en één derde voor den officier die de calange doet; terwijl eindelijk, bij [illegible] die geene welke de bovengemelde geldboeten incurreren niet in staat mogten bevonden worden om dezelve te betalen, zij met eene gevangenis van niet korter dan drie maanden en niet langer dan een jaar zullen worden gestraft;

4°. Dat de drukkers en uitgevers van couranten of andere publieke geschriften, hier te lande gedrukt wordende, in wat taal die ook zoude mogen wezen, geene advertentien van zoodanige Loterijen zullen mogen plaatsen, op eene boete van *vijf en twintig* guldens, telken reize en voor elke dusdanige advertentie te verbeuren;

Herzien het besluit van den 4 September 1815, houdende invoering der klassikale Loterij in de Zuidelijke Provincien des Rijks, volgens artikel 2 waarvan al de wetten en reglementen dier Loterij, geëmaneerd in gemelde provincien, executoir zijn verklaard;

Herzien eindelijk het besluit van den 3 Maart 1824, (Staatsblad n°. 22,) een stellig verbod inhoudende om voor eenige Loterij hoe ook genaamd, ten behoeve van het publiek, inlagen te *ontvangen of te bezorgen*, of de collecte daarvan door eenige openbare middelen hoe ook genaamd te bevorderen, ten zij men daartoe op publiek gezag zij aangesteld of wel eene wettige kwalificatie bekomen hebbe;

Gelet op het Koninklijke Kabinets rescript van den 5 Januarij 1828, n°. 107;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Extracten uit de hier bovengemelde wetten en afschrift van het Koninklijk besluit van den 3 Maart 1824, te doen toekomen aan de Heeren Gouverneurs der respektive provincien met verzoek:

1°. Dezelve, benevens de tegenwoordige resolutie, te willen doen inseteren in een of meerder der meest gelezen dagbladen hunner provincien, ten einde een ieder daarvan kennis bekome en zich voor schade wachte;

2°. Om op de naauwkeurigste uitvoering der daarin vervatte verordeningen zorgvuldig te doen toezien, en de administratie bekend te maken met alle afwijkingen en overtredingen welke te dien opzigte mogten worden ontdekt.

Afschrift dezer zal, met de Extracten der hier bovengemelde wetten, en het afschrift van het genoemd besluit, worden gezonden aan de respective Heeren Gouverneurs, ten fine van executie.

Gelijke afschriften zullen worden gezonden aan den Ontvanger-Generaal en de Directeuren der Koninklijke Nederlandsche Loterij, zoo te 's Gravenhage als te Brussel, gelijk mede aan beide de Inspecteurs-Generaal van de Registratie, het Kadaster en de Loterijen, ten einde ieder respectivelijk, voor zoo veel van hun afhangt, voor de strikte naarkoming dezes te zorgen.

Voorts zal deze resolutie met dezelver bijlagen worden gedrukt, ten einde aan alle de beambten der Registratie tot informatie te worden medegedeeld.

Staatsraad, Administrateur voornoemd:
GERICKE.

WIJ WILLEM, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

In aanmerking nemende dat onderscheiden lieden zich hebben veroorloofd om zonder daartoe eenige commissie te hebben verkregen, zich openlijk te gedragen als bevoegd, tot het ontvangen en bezorgen van inlage in de Loterij, welke, bij besluit der Commissarissen-Generaal van de Hooge verbondene Mogendheden, van den 6 Maart 1814, onder de benaming van *Loterie de la Belgique* is ingesteld;

Overwegende dat zoodanige lieden niet dezelfde waarborg welke de Ontvangers der Loterij, ingevolge het gemelde besluit, voor het publiek moeten opleveren;

Overwegende dat de voorsz. Loterij niet op gelijke wijze in de noordelijke provincien van het Rijk is ingevoerd als, bij Ons besluit van den 4 September 1815, de collecte voor de Klassikale Loterij der noordelijke provincien van het Rijk is toegestaan;

Gezien de rapporten van Onzen Minister van Justitie en van Onzen Minister van Staat belast met de generale directie der ontvangsten;

Den Raad van State gehoord;

[illegible] besloten en besluiten:

Art. 1. Niemand zal zich mogen veroorloven om voor eenige Loterij, hoe ook genaamd, ten behoeve van het publiek, inlagen te ontvangen of de collecte daarvan door eenige openbare middelen hoe ook genaamd te bevorderen, ten zij hij daartoe op publiek gezag zij aangesteld of daartoe eene wettige qualificatie bekomen hebbe.

Art. 2. De bepalingen in het voorgaande artikel vervat, zijn mede toepasselijk op het ontvangen of bezorgen van inlage voor de [illegible] of Brusselsche Loterij.

[illegible] wordt mitsdien [illegible] [illegible] [illegible] verboden, om ten behoeve van het publiek, voor die Loterij [illegible] inlage te ontvangen, te collecteren of op eenigerhande wijze te bezorgen, of om deelneming aan die Loterij door het publiek op eenigerhande wijze en door eenige in het openbaar gemelde middelen open te stellen.

Art. 3. Onze Prokureurs-Generaal bij het Hooge Geregtshoven en onze Officieren van Justitie bij de Regtbanken zullen op de naleving van hetgene voorsz. stiptelijk acht geven en zullen tegen de overtreders vorderen of doen vorderen de toepassing der straffen waaraan zij zullen bevonden worden zich te hebben onderhevig gemaakt.

Onzen Minister van Justitie en Onzen Minister van Staat, belast met de Generale Directie der Ontvangsten, zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Gegeven te 's Gravenhage, den 3 Maart des jaars 1824 en van Onze Regering het elfde.

(*Geteekend*) WILLEM.

Van wege den Koning

(*Geteekend*) J. G. DE MEIJ VAN STREEFKERK.

Uitgegeven den [illegible] Maart 1824.

De Secretaris van Staat,

(*Geteekend*) J. G. DE MEIJ VAN STREEFKERK.

Voor eensluidend afschrift,

De Staatsraad, Administrateur van de Registratie, het Kadaster en de Loterijen,

GERICKE.

EXTRAKT,

Wet van den 9 Vendémiaire het 6 jaar (*den 30 van Herfstmaand 1797.*) (*Bulletin der Wetten no. 148.*)

TITEL IX.

Loterij.

Art. 90 en [illegible]

Art. 91. Alle oprigtingen van particuliere of buitenlandsche Loterijen worden verboden;

Art. 92. Alle particulieren die zich zullen veroorlooven als collecteurs voor buitenlandsche Loterijen te ageren zullen verwezen worden, voor de eerste maal in eene boete van 3000 franken, en voor de tweede maal, boven de boete, in een hechtenis voor zes maanden.

Art. 93. De collecteurs der Nationale Loterij, die overtuigd zullen worden voor buitenlandsche Loterijen te hebben gecolletteerd en geplaatst te hebben, voor eigene rekening of voor die van particulieren, zullen verwezen worden in de boete van 6000 franken en ontzet van hunnen post.

Wet van den 3 Brumaire het 6 jaar (*den 23 van Slagtmaand 1797.*) (*Bulletin der Wetten no. 160.*)

Art. 4. Alle [illegible] [illegible] uit te verkoopen bij wijze van Loterij, hetzij met of zonder vermenging van loten of premien in geld, roerende of onroerende goederen, van welken aard zij wezen mogen, zijn verkeeren in het geval van het verbod uitgesproken bij artikel 91 der wet van den 9 Vendémiaire laatstleden.

Art. 2. Nogtans zullen de gezegde agentschappen, binnen den termijn van twee maanden, te rekenen van de afkondiging van deze wet, de verrigtingen, door hen op dit tijdstip aangevangen, ten einde brengen, zonder dat het hun zal geoorloofd zijn, nieuwe aan te vangen, noch ook eenig gevolg te geven aan die welke begonnen waren na de afkondiging van de gezegde wet.

Art. 3. Het tegenwoordig besluit zal gedrukt worden.

Wet van den 9 Germinal het 6. jaar. (den 29 van Lentemaand 1798,) (Bulletin der Wetten, no. [illegible])

Art. 1. Al wie beschuldigd wordt inleggelden te ontvangen of briefjes te verspreiden voor buitenlandsche of particuliere Loterijen, of de bank te houden voor gezegde Loterijen, een lokaal te leenen of te verhuren voor het trekken van dezelve Loterijen, zal geroepen worden voor den Vrederegter.

Art. 2. De Vrederegter zal den beklaagden ondervragen, de getuigen hooren, zich alle stukken die ter overtuiging kunnen dienen doen ter hand stellen, zich zelven, indien het noodig is, naar de plaatsen begeven die hem aangewezen zijn, om de stukken ten bewijze en de penningen der bank in beslag te nemen.

Art. 3. Wanneer het bewezen wordt dat de beklaagde gecollecteerd of de bank gehouden heeft voor gezegde Loterijen, dat hij briefjes verkocht, een lokaal geleend of verhuurd heeft om eenige trekking derzelve Loterijen te doen, zal hij in hechtenis worden gebragt; het proces-verbaal benevens de stukken ten bewijze zullen binnen vier en twintig uren ter griffie van de Jurij worden gezonden, om summierlijk te worden beoordeeld voor de regtbank van correctionele policie van het arrondissement waarin het misdrijf zal begaan zijn.

Art. 4. Al wie overtuigd zal zijn van gecollecteerd, of de bank gehouden te hebben voor buitenlandsche of particuliere Loterijen, of een Lokaal geleend of verhuurd te hebben tot het trekken van gezegde Loterijen, zal verwezen worden tot eene gevangenis, die niet langer zal mogen zijn dan van zes maanden, en in eene boete van [illegible] franken voor de eerste keer; in geval van herhaling zal hij verwezen worden in eene tweejarige gevangenis en eene dubbelde boete. Alles boven en behalve de inbeslagneming der briefjes, boeken en gelden, die gevonden zullen worden, hetzij bij den collecteur hetzij bij den bankier.

Art. 5. De inleggelders in vreemde of particuliere Loterijen zullen de uitkering hunner inleggelden niet mogen vorderen tot derzelver [illegible], ten ware zij gelden [illegible] hebben aangebragt, in welk geval hunne inleggelden hun zullen worden uitgekeerd, en zij bovendien aandeel zullen hebben in de boete, [illegible] wezen zullen worden die zij hebben aangebragt, [illegible] den gezegd [illegible].

Art. 6. De collecteurs der Nationale Loterij, [illegible] dan gecollecteerd te hebben voor buitenlandsche Loterijen, [illegible] den te hebben [illegible] of voor die van particulieren, zullen geroepen worden voor den Vrederegter, [illegible] plaats hebben [illegible] voorgeschreven in de artikelen 1, 2 en 3 en, wanneer zij overtuigd worden, zullen zij door de correctionele regtbank verwezen worden in eene hechtenis [illegible] franken, en door [illegible] der Nationale Loterij afgezet.

Art. 7. De boeten en inbeslagnemingen, die uitgesproken zullen worden ingevolge van de artikelen 4 en 5, [illegible], zullen vervallen ten voordeele der [illegible], onder de navolgende wijzigingen.

Art. 8. De boete en in beslaggenomene penningen zullen ingevorderd worden door den Kassier der Administratie van de Nationale Loterij, die geautoriseerd is, om alle dwangmiddelen te bevelen; ten dien einde zal de Correctionele Policie gehouden zijn aan hun te doen toekomen de extracten der vonnissen, binnen de vier en twintig uren van den dag waarop zij geveld zijn.

Art. 9. De Administrateurs der Nationale Loterij zijn geautoriseerd om tot het bedrag [illegible] van vierde der ontvangene boete en beslagene penningen, ten einde bestemd te worden [illegible] van degene die de overtreders der wet zullen hebben aangebragt, en voor hen die mede gewerkt hebben om ze te ontdekken, te beschikken op den voet van verdeeling bij gemelde administratie bepaald.

Art. 10. Ieder vonnis, hetwelk uitgesproken zal zijn ingevolge dezer wet, zal ten koste der bedrijvers der overtreding worden gedrukt en aangeplakt.

Art. 11. Dit besluit zal worden gedrukt.

Voor extract conform:

De Directeur-Generaal, Administrateur van de Registratie, het Kadaster en de Loterijen.

G E R I C K E.

P U B L I C A T I E.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BREDA, bij nadere overwegen hebbende het Besluit van Hun Edel Groot Achtb. de Heeren Gedeputeerde Staten der provincie *Noord-Braband* van den 12 December 1826 Litt. Y, (Provinciaal-blad No. [illegible]) betrekkelijk het verdelgen der RUPSEN-POPPEN.

Gelet op de des betrekkelijke Publicatie van welgem. Hun Edel Groot Achtb. van 18 Maart 1817, (Provinciaal-blad No. 48)

Gelet op de Besluiten van den 6 en 12 Februarij 1824 (Provinciaal-blad No. [illegible] en 26) en eindelijk op het Besluit van 3 Januarij 1826, (Provinciaal-blad No. 1).

Gelasten alle eigenaren van Houtgewassen binnen deze Stad en op derzelver Jurisdictie gelegen, zonder uitzondering, hetzij van korporatien, Administrateurs, en anderen, of degenen welke daarvan het Vruchtgebruik hebben, om uiterlijk voor den 20 dezer maand Februarij, alle de zoogenaamde RUPSENPOPPEN uit het hout te verdelgen, uitsnoeijen, te stroopen of te snoeijen, en die geschied zijnde dezelven te verbranden of diep te begraven, zonder nogtans door die verbranding eenige schade te veroorzaken.

Wordende de Ingezetenen wijders gewaarschuwd dat in het tijdvak van den 21 Februarij en voor den 1 Maart aanstaande, een of meer naauwkeurige opnemingen der Houtgewassen in deze Gemeente, en ook [illegible] der beplantingen langs de groote wegen, welke zich in dezelve bevinden, zullen worden gedaan, en dat indien daarbij bevonden mogt worden, dat de Poppen en Rupsennesten niet uitgesnoeid, gestroopt of verdelgt zijn, zulks dadelijk ten kosten van den gebrekigen zal worden verrigt, onverminderd de boete deswegens bij de Wet bepaald.

BREDA, den 7 Februarij 1828.

DE ROIJ, V.

Ter ordonnantie van Dezelven,

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHUIKES.

N E D E R L A N D E N.

MIDDELBURG den 4 Februarij.

In den nacht tusschen den 2 en 3 dezer heeft te Vlissingen een verschrikkelijk voorval plaats gehad. Zekere *Hendrik Frederik Schreuder*, aldaar woonachtig, die reeds vroeger driemaal wegens mishandelingen, zelfs eens crimineel gestraft is, en tegen wien, ter zake van bedreiging des doods, onder voorwaarde, opzigtelijk zeker meisje, een bevel van geleiding was uitgevaardigd, was dien ten gevolge door de policie des avonds [illegible] dadelijke aangewende nasporingen, omtrent den nacht waar hij zich ophield. Drie agenten van policie en een geregtsdienaar, trachtten zich daarop van hem meester te maken, doch, op hetzelfde oogenblik, maakte hij van een bij zich hebbend broodmes gebruik en verwondde daarmede de drie agenten van policie op eene verschrikkelijke wijze, terwijl ook de geregtsdienaar, bij het ontweldigen van het mes, gekwetst geraakte. Het gelukte vervolgens aan den dader om van daar te ontvlugten, en de stad Vlissingen, door middel van het overzwemmen der vest, te verlaten. Doch reeds gisteren voor den middag is hij, ten gevolge van de ijverige nasporingen der justitie, krachtdadig door de militaire magt ondersteund, in den omtrek dezer stad gearresteerd en in verzekerde bewaring overgebragt. — Wij vernemen op het oogenblik, dat reeds een der agenten, aan zijne bekomene wonden, is overleden, terwijl een ander stervende is; en de derde zich ook in eenen hoogstgevaarlijken toestand bevindt. Deze lieden zijn allen gehuwd en hebben te zamen [illegible] kinderen.

S P A N J E.

MADRID den 24 Januarij.

Het Fransche gouvernement heeft eene nota of verslag gevorderd omtrent den toestand van Spanje. De Opperste Kommissie, welke deze nota heeft opgesteld uit [illegible] den minister van oorlog; deze nota is ter goedkeuring aan den Koning gezonden.

De ontruiming van Spanje door de Fransche troepen zal binnen 2 of 3 maanden plaats hebben. Ons ministerie is reeds bedacht om troepen bijeen te zenden, om de door de Franschen te ontruimen vestingen te bezetten; men wilde daartoe troepen van de permanente armee gebruiken; doch het is onmogelijk [illegible] op den tegenwoordigen voet te laten; de kosten overtreffen de inkomsten van den staat, en dus zal men alle de regementen der provinciale militie afdanken.

De laatste brieven uit Barcelona melden dat verscheidene mobiele kolonnen [illegible] Tarragona [illegible] te vervolgen, en de rust te herstellen, welke op nieuw verstoord wordt.

Van de amnestie zal wel niets komen, terwijl men in het tweede rapport van den raad van Kastilie het volgende leest: „Men wil uwe Maj. doen gelooven dat Spanje in partijen verdeeld is: doch dit is onwaar; en alhoewel het waar is dat onder ons zich wel eenige afvalligen bevinden, zoo is het ook waar dat de groote massa der natie getrouwe en aan uwe Maj. verkleefde onderdanen zijn, die echter somwijlen door een te ver gedreven door verschoonbaren ijver afdwalen. Voor deze is de amnestie niet noodig, want zij onderwerpen zich aan de straffen die de wet hun oplegt. Voor de afvalligen zoude eene amnestie gevaarlijk en onstandvastig wezen, en hen tot grootere misdaden brengen, zoodat door deze toegevendheid uwe Maj's. leven en dat van uwe getrouwe onderdanen gevaar zoude loopen."

F R A N K R I J K.

PARIJS den 2 Februarij.

De post van grootmeester van de universiteit, waaraan het beheer van hoog en laag onderwijs verbonden is, en hetwelk aan den minister *Frayssinous* was ontnomen, is aan den heer *de Vatimesnil*, advokaat-generaal des konings bij het hof van cassatie, geschonken, en het publiek onderwijs is daardoor van den eenen Jesuit tot den anderen overgegaan. Onze dagbladen, zoo wel de koningsgezinden als de constitutionelen, zijn hierover geenszins te vreden en zeggen dat de Negendaagsche gebeden verhoord aan de Jezuiten behoorden zijn.

De jonge grootmeester der universiteit heeft zich onderscheiden door zijnen haat tegen de vrijheid der drukpers en tegen alles wat vrijheid ademt; zijne staatkundige gevoelens zijn geheel strijdig met den geest van het charter. Hij is de vertrouweling van den gewezen minister *de Peyronnet* en was zijn secretaris-generaal in het ministerie; hij was een der hevigste verdedigers van de wet op de heiligschennis. De *Constitutionnel* zegt: „Men kan verzekerd zijn dat er eene volmaakte harmonie tusschen den bisschop van Hermopolis (*Frayssinous*) en zijn opvolger, of liever zijn adjunct, zal plaats hebben. De kleine Seminariums en de Jesuiten kunnen zich nu gerustelijk op hunne veiligheid en op hunne onregtmatige bezittingen verlaten, en de geest van het openbaar onderwijs zal de regtzinnigheid van onze *apravisdos* niet verschrikken."

„Het droevigste is dat ons nieuw ministerie de voetstappen van het oude volgt, namelijk zich vijandig verklaart tegen de opinie van alle verstandige mannen. *Richilieu* schreef: „De Koning is van raad veranderd, en het ministerie van sijstema." De tegenwoordige administratie schijnt te zeggen: „De Koning heeft zijn raad vernieuwd, doch het ministerie is niet van gevoelens veranderd."

Onze dagbladen zijn van dezelfde gevoelens als de Engelsche dagbladen, dat beide nieuwe ministeriën, in Engeland en in Frankrijk, niet kunnen blijven bestaan om dat dezelve geheel tegen den geest van beide natiën zijn; beide ministeriën waren voor Oostenrijk, Spanje en Turkije zeer geschikt; zij waren bestaanbaar in landen alwaar de alleenheerschappij [illegible]

ren scepter of haar zwaard zwaait, maar niet in constitutionele landen als Engeland en Frankrijk." Onze dagbladen laten zich ten opzigte van den Engelschen eersten minister ook hevig uit. De *Constitutionnel* van heden zegt: » Men denkt niet dat de hertog *van Wellington* de functien van eersten minister kan blijven waarnemen. Een eerste minister moet de groote vraagpunten des bestuurs en de voornaamste maatregelen der administratie duidelijk en naauwkeurig voordragen; hiertoe is de hertog onbekwaam, niet alleen om dat hem alle voordragt (*facilité d'élocution*) ontbreekt, maar ook om dat hij onbekend is met alles wat niet tot het militaire behoort. Een eerste minister moet in het Parlement altijd oplettend zijn; en de hertog is zoo doof dat men moet schreeuwen om zich te doen verstaan."

Het *Journal des Debats* gisteren over den Engelschen eersten minister sprekende en over diens partijdigheid in de zaak der Grieken, als wordende in de aanspraak des Konings gezegd; » dat de oorlog van de Grieken tegen de Turken aan weerszijden gekenmerkt is door [illegible]," laat zich aldus nopens de Grieken uit:

» Een klein Christen volk, sedert vier eeuwen verguist en onderdrukt, verbreekt deszelfs ketens; van geheel Europa verlaten, worstelt alleen heldhaftiglijk tegen alle de magten van het Afrikaansche, Aziatische en Europesche Mahometismus; het heeft deszelfs vrouwen, kinderen en grijsaards zien vermoorden; deszelfs tempels zien bezoedelen; deszelfs dochters in de harems zien slepen; het heeft deszelfs woningen zien verbranden, de kudde zien rooven, de oogsten vernielen, de boomen ontwortelen; in deze worsteling hebben zij (de Grieken) eenige [illegible] drukkers ontmoet; [illegible] wandaden noemen, in vergelijking van de wandaden der Turken gedurende 4 eeuwen? In uwe partijdigheid verward gij den onderdrukte met den onderdrukker; den zwakke met den sterken; het slagtoffer met den beul; den vrijman met den tiran. Die arme Turken! in 5 à 6 jaren hebben zij slechts een millioen Christenen vermoord; Athene bestaat niet meer, en Morea is in eene woestijn veranderd! Dit hebben de Turken de oude bondgenooten van Engeland gedaan!"

Mengelingen.

NOG IETS OVER HET DORPJE *EST*.

Aan den Redacteur der Bredasche Courant.

MIJNHEER!

Toen ik in uwe Courant van den 23 Januarij l. l. de oplossing eener zekere *Logogriphe* gelezen had, kwam ik in de gedachte (ik weet nu niet meer waarom) dat dezelve gevloeid was uit de pen van iemand uit het [illegible] zich voorheen, maar thans oneindig veel minder, door eene zekere verwaandheid, op gebrekkige kennis gegrond, onderscheidde; en daarom meende ik, dat een kleine tik, zonder een persoon te bedoelen, hier niet ongepast zou zijn; vooral uit hoofde van de stellige wijze, waarop het bestaan van het dorp *Est* ontkend werd. Sedert vernam ik evenwel, dat de schrijver een mijner geachte vrienden was, een man van groote kunde en bekwaamheid, doch, die, doorgaans gewoon belangrijker zaken te behandelen, zich, even zoo min als ik, in soortgelijke *nugae difficiles*, of moeijelijke beuzelingen, verdiepen kan; en hoe ligt begaat men een misslag in kleinigheden, die men [illegible] lend verrigt! Ik zou nu over deze zaak niet verder [illegible] nemens zijnde, slechts door een vriendelijk gesprek [illegible] ver het verschil te vereffenen, indien ik niet [illegible], zonder dat zijn Ed. mij als zijnen tegenpartij [illegible], het vermoeden, dat er in het eerstvolgend nommer Uwes Weekblads een antwoord op mijne aanmerkingen zou verschijnen. Toen meende ik, voor als nog mij niet te moeten ontdekken, maar eerst dat antwoord afwachten, ten einde mijnen vriend niet van eene vrijheid te berooven, welke ik zelf, als aan eenen onbekenden schrijvende, genoten had.

Dit antwoord nu gelezen hebbende, zal deszelfs kundige steller mij wel willen veroorlooven, daarop eenige aanmerkingen in het midden te brengen; zonder het doel nogtans, om Uw Weekblad tot een twistschrift te maken; veel minder, om een eens aangenomen gevoelen, het koste wat het moge, en slechts om gelijk te hebben, te willen verdedigen.

Om de zaak regtig te beslissen, dient het eigenlijke punt van geschil vooraf duidelijk bepaald te worden. En dit is eenvoudig, zoo ik mij niet bedrieg, dit: of *Est* al of niet een dorp is. — Weinig verschil maakt het, of men het *dorp* of *dorpje* noemt. Het laatste, als het *diminutivum* van het eerste, beteekent een *klein dorp*; en een klein dorp is toch ook een dorp, gelijk, b. v. een paardje, of klein paard, ook een paard, en een osje, of kleine os, ook een os is. Bovendien, de denkbeelden van groot en klein worden [illegible] vergelijking geboren; en wil men eene plaats, uit hoofde van [illegible] kleinheid, dorpje genoemd, niet meer voor een dorp houden, dan zou men b. v. *Breda*, vergeleken met *Amsterdam*, *Parijs* of *Londen*, ook slechts een *stadje* mogen heeten, en — daarom zou het geene *stad* zijn?! — Ook weet ik niet, dat er ergens eene bepaling bestaat, hoe groot het getal zielen eener plaats moet zijn, om den naam van dorp te kunnen dragen. Op de *Alphabetische Naamlijst der Gemeenten enz. in het Koningrijk der Nederlanden, uit de jongste officiële stukken opgemaakt door* J. J. Gonsalin, *Adjunct Commis bij het Departement van Oorlog*, vind ik Gemeenten, welke veel kleiner zijn dan *Est*, b. v., om geene andere te noemen, *Woud*, bij *Delft*, hetwelk, schoon met de onderhoorigheden, slechts 53 zielen tellende, nogtans als eene afzonderlijke gemeente staat aangeteekend, en derhalve een eigen Gemeente bestuur moet hebben; dit is dus daarom een dorp. — Maar, worden nu twee dorpen, wanneer het Gouvernement dezelve onder één Gemeentebestuur brengt, door die vereeniging, slechts gehuchten?... (Dan zijn *Etten* en de *Leur* ook geene dorpen meer.) Of slechts een van beiden?... Dan blijft immers die plaats een dorp, aan welke niet wij den voorrang naar verkiezing toekennen, maar aan welke het *Gouvernement* den voorrang geeft. En zie ik nu de bovengemelde Naamlijst in, op het art. *Est*, dan vind ik, dat *Est en Opijnen*, (niet *Opijnen*), een Schout-Ambt uitmaken, onder het Hoofd-Schout-Ambt Tielerwaard. (In sommige streken van Gelderland, worden, op deze lijst, de plaatsen, welke een eigen bestuur hebben, door het woord *Schoutambt*, gelijk elders door het woord *Gemeente* aangeduid.) Hier wordt dus niet alleen *Opijnen* genoemd. Doch welligt zullen wij nu, op het art. *Opijnen*, hetzelfde Schout-Ambt *Opijnen en Est* gespeld vinden? Het tegendeel is waar, op bladz. 272 staat: » Opijnen S. A. Est en Opijnen. H. S. A. Tielerwaard. Prov. *Gelderland*." Door deze herhaalde voorstellingen, ook daar, waar men zulks minder verwachten zoude, ziet men, dat in deze Gemeente, de *officiële* stukken van het Gouvernement volgende, zoo als beide dorpjes dan niet in rang gelijk mogen geacht worden, aan *Est* den voorrang geeft; en alzoo zou *Est* niet gezegd kunnen worden onder *Opijnen*, maar wel *Opijnen* onder *Est* te behooren. —

Zoo meen ik nu de gronden aangewezen te hebben, op welke ik *Est* voor een dorp blijf houden. Doch, voor dat ik eindig, wil ik deze en gene aanmerking van den heer N. N., in zijnen brief van den 1 dezer voorkomende, doch welke tot de hoofdzaak niets doen, beantwoorden.

In mijnen vorigen brief heb ik het art. *Est* uit het woordenboek van Van Wijk Rz. in zijn geheel aangehaald, ten behoeve van zoodanige lezers, die dat werk niet bezitten, zonder daarom alles, wat het art. bevat, voor mijne rekening te nemen. Ik heb er, dien ten gevolge, [illegible] dorpje *Est* bekend; [illegible] Dat het Kasteeltje niet meer in wezen is, is mij bekend; [illegible] andere bijzonderheden in ons Vaderland toonen, dat een klein dorpje [illegible] heeft tegen den tand des tijds bestand is, dan een prachtig kasteel. — Ik heb niet opgegeven, dat G. Estius te *Est* geboren is; maar dit doet de heer van Wijk Rz., aan wien ik het dus overlaat, om zijne stelling tegen die van [illegible], Balma enz. te handhaven. Alleen zij het mij vergund, eene gissing te wagen. Zou het niet mogelijk zijn, dat Estius, als gesproten uit het geslacht der heeren van *Est*, werkelijk op het Huis geboren is van die Heerlijkheid, (het telt slechts 260 zielen), maar dat hij al vroeg zijne opvoeding in *Gorinchem* ontvangen heeft, en daardoor misschien van de meeste geleerden voor een inboorling dier stad is gehouden? — Dat ik het dorpje *Est* de hoop heb doen zien van door den roem van Estius onsterfelijk te zullen leven, kan zeer wel zamen gaan met de stelling, dat hij niet aldaar, maar te *Gorinchem* het eerste licht zag. Immers zijn naam, (in het Nederlandsch eigenlijk Willem van Est), kan nooit genoemd worden, zonder aan de plaats van dien naam, waarvan zijne voorvaderen bovendien Heeren waren, te herinneren.

Nu is er, meen ik, reeds genoeg over het dorpje *Est* geschreven. Weshalve ik niet voornemens ben er weder de pen om op te vatten; al ware het zelfs, dat de heer N. N. mij met een openlijk antwoord geliefde te vereeren. Alleen verzoek ik, dat men, in dat geval, stilzwijgen niet voor toestemming houde.

Ik eindig met den wensch, dat de namen van alle Heerlijkheden, in dezen omtrek, ook dan nog, wanneer [illegible] reeds lang tot puin vergaan zullen zijn, door den billijken roem van hare tegenwoordige bezitters onsterfelijk mogen wezen! terwijl ik mij, met bijzondere hoogachting, ook voor den heer N. N., noem

Uwen Dw. Dienaar,

Den 8 Februarij 1828. V. P.

EPIGRAMMA.

(vrij naargevolgd)

Een [illegible] zij, die nog zoo hoog, in schijn,
Een [illegible] valsch zijn. —

ADVERTENTIEN.

Bij de Notaris A. J. van Alphen, [illegible] *Tilburg*, is te bevragen, om den 15 Maart dezes jaars 1828 te aanvaarden, EEN LANDBOUWERS BEDRIJF, met KAPITALE GEBOUWEN, leggende *in een Perceel*, vrij van overwegsing, binnen voormelde Gemeente wijk de Vaart, aan de Scheepsvaart, groot ruim tien Bunders, waaronder meer dan voldoende Weiland.

Door gevorderde Jaren van den eigenaar en bijkomende omstandigheden, op zeer aannemelijke voorwaarden, is uit de hand te Koop, of te Huur, een allerangenaamst ZOMER en WINTER VERBLIJF, om met primo Mei of eerder te aanvaarden, gelegen onder 's *Prinsenhage*, ½ uur buiten de Stad Breda, en onder de schoonste Environs bij het [illegible] *Ginneken*, bestaande in een zeer fraai, gemakkelijk en logeabel HEERENHUIS, voorzien van 4 Beneden KAMERS, waaronder eene ZAAL en OPPERKAMERTJE, 5 à 6 Boven zeer ruime VERTREKKEN, schoone KEUKEN, POMP, REGENBAK, KELDERS en ZOLDER, STALLING voor 2 à 3 Paarden, ruim KOETSHUIS, SCHUUR, LOODS en BAKHUIS, groote MOES- en BLOEMTUIN, met breeden Vischrijken VIJVER omzoomd van Vruchtdragende Stam- Kuip- en Lei BOOMEN, ruime DREVEN allen beplant met differente BOOMEN en SCHAARHOUT, alsmede een fraaije nieuwe voor eenige jaren aangelegde Engelsche TUIN, allen met VRUCHTBOOMEN beplant, waarop een KOEPEL en ZOMERHUIZEN, met water omgeven. Alsnog een TUINMANSWONING met MOESTUIN en vruchtdragende BOOMEN, waarbij eenige gemeten TEELLAND en BOSCH, alles in den besten staat van onderhoud aan elkander gelegen, te zamen circa groot 16 gemeten en de Roeden nette maat.

Waarbij ook wordt geveild eene fraaije KARIKEL [illegible] KAPWAGEN voor 4 à 6 personen, voor 1 of 2 Paarden, [illegible] Paarden- Visch- en Vogeltuigen.

Van een en ander kan tot onbepaalden tijd ½ of ⅔ van den koopschat blijven staan tegen behoorlijke interest. Iemand nader inlichting begeerende adresseere zich bij den Uitgever dezes, onder Lett. G.

Te Breda, bij F. B. HOLLINGERUS PIJPERS, Boekdrukker en Boekverkooper.

Mengelingen.

NOG IETS OVER HET DORPJE E.S.F.

Aan den Redacteur der Arnhemsche Courant.

EPIGRAMMA.

ADVERTENTIEN.